

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A
POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU
LIMBA ȘI LITERATURA POLONĂ MATERNĂ, LIMBA ȘI
LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU
COPII, PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ, METODICA
PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR ÎN LIMBA POLONĂ
MATERNĂ ȘI METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR
ÎN LIMBA ROMÂNĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR**

**EDUCATOARE/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREȘCOLAR
(ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA POLONĂ MATERNĂ)**

**București
2020**

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa se adresează educatoarelor, institutorilor și profesorilor din învățământul preșcolar, care s-au înscris și vor susține concursul național pentru ocuparea posturilor/catedrelor declarate vacante/rezervate în învățământul preuniversitar.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale, realizat prin evoluție în carieră și dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale și specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor și a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării și armonizării finalităților și a conținuturilor învățământului primar românesc cu direcțiile și spiritul schimbărilor din societate;
- principiul optimizării și inovării activității în învățământul preșcolar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din științele educației și din științele conexe.

Programa pentru concursul național pentru ocuparea posturilor/catedrelor declarate vacante/rezervate în învățământul preuniversitar a educatoarelor, institutorilor și profesorilor din învățământul preșcolar cu predare în limba polonă maternă vizează competențe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative și atitudinale și propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor.

Structura programei este următoarea:

- Notă de prezentare
- Competențe specifice educatoarelor, institutorilor și profesorilor din învățământul preșcolar cu predare în limba maternă polonă;
- Tematica programei în următoarea ordine a disciplinelor:
 1. Limba și literatura polonă maternă;
 2. Metodica predării activităților în limba polonă maternă în învățământul preșcolar;
 3. Limba și literatura română și universală pentru copii;
 4. Metodica predării activităților în limba română în învățământul preșcolar;
 5. Pedagogie preșcolară;
- Repere bibliografice.

COMPETENȚELE SPECIFICE EDUCATOAREI/ INSTITUTORULUI/ PROFESORULUI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Definirea competenței profesionale și a competenței didactice

Competență profesională: „Ansamblul de competențe specializate, care reprezintă standardul acceptabil pentru exercitarea unei profesii. Fiecare profesie solicită, pe lângă anumite competențe generale (intelectuale, civice, etice, comunicaționale, etc.) și competențe specifice activității în domeniu.”¹

Competență didactică: „Capacitatea unei persoane de a exercita atribuțiile specifice profesiei didactice; capacitatea unui educator de a se pronunța asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoașterii aprofundate a legităților și determinările fenomenelor educative; nivel de performanță la care urmează să fie realizate de către un educator sarcinile de muncă specifice profesiei didactice”²

Competențele profesionale³ ale cadrului didactic (educatoare/institutor/profesor pentru învățământul preșcolar)

• **Proiectarea activităților educaționale**

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște, decodifică, identifică elemente de curriculum (modele de proiectare curriculară, tipologia activităților și strategiilor didactice etc.) în activitatea instructiv-educativă în grădinița de copii - Utilizează un limbaj psihopedagogic științific.	- Identifică nevoile de învățare ale preșcolarilor și stabilește obiective educaționale informative și formative în funcție de particularitățile de grup și individuale	- Își asumă modul de organizare a unui demers didactic

• **Conducerea și monitorizarea procesului de instruire**

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște în mod elementar modul de organizare și conducere a activităților instructiv-educative.	- Asigură adecvarea strategiilor de instruire la caracteristicile individuale și de grup ale preșcolarilor.	- Se adaptează flexibil la condițiile curriculare concrete.

• **Evaluarea activităților educaționale**

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște funcțiile evaluării precum și unele metode și instrumente de evaluare specifice învățământului preșcolar.	- Elaborează probe și instrumente de evaluare simple.	- Manifestă disponibilitate de îmbunătățire a instrumentarului de evaluare folosit.

• **Integrarea și utilizarea TIC în educație**

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște terminologia specifică TIC și înțelege rolul interacțiunii dintre preșcolar – computer	- Identifică unele activități sau secvențe de activitate care pot fi realizate cu ajutorul TIC	- Proiectează, în condiții de autonomie restrânsă, unele secvențe de învățare

¹Ștefan, M. (2006). *Lexicon pedagogic*. București: Aramis., p. 58.

² Noveanu, E., Potolea, D. et. all. (2007). *Științele educației: dicționar enciclopedic*: București: Sigma., p.183.

³ *Kitul mentorului de inserție profesională*, Proiect POSDRU De la debut la succes, ID 36525, București, 2013

		care presupun utilizarea TIC
--	--	------------------------------

• **Cunoașterea, consilierea și tratarea diferențiată a preșcolarilor**

Cunoaștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște unele metode și tehnici de consiliere și tratare diferențiată a copiilor preșcolari	- Reflectează asupra consecințelor ce decurg din aplicarea diferitelor metode și tehnici de consiliere și de tratare diferențiată a copiilor preșcolari	- Manifestă deschidere pentru a experimenta noi metode și tehnici de cunoaștere și consiliere a preșcolarilor

• **Managementul grupei de preșcolari**

CUNOȘTINȚE	ABILITĂȚI	ATITUDINI
- Cunoaște diferite teorii cu privire la asigurarea managementului grupei de preșcolari	- Creează un mediu ambiant plăcut pentru grupa de preșcolari care i-a fost încredințată - Antrenează copiii în organizarea sălii și a mediului curricular	- Este dispus să accepte sfaturi pentru mai buna organizare a mediului de învățare și a grupei de preșcolari

• **Dezvoltarea instituțională a unității de învățământ preșcolar și dezvoltarea de parteneriate grădiniță - comunitate**

Cunoaștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște unele instituții din comunitatea locală care se află în legătură cu unitatea de învățământ preșcolar	- Realizează un schimb minimal de informații, prin diferite canale de comunicare, cu diferiți parteneri educaționali	- Se implică în stabilirea unor legături între grădiniță și comunitatea locală

• **Managementul carierei și al dezvoltării personale**

Cunoaștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște și înțelege cu obiectivitate nivelul propriei pregătiri profesionale	- Își elaborează proiecte de dezvoltare personală și profesională	- Manifestă o conduită (auto)reflexivă asupra activităților profesionale și personale

• **Cercetare educațională aplicativă**

Cunoaștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște unele modele de elaborare a design-ului unei cercetări educaționale	- Elaborează micro-proiecte de cercetare educațională în condiții de asistență și consiliere metodologică	- Manifestă o atitudine favorabilă față de cercetarea educațională

1. TEMATICA ȘTIINȚIFICĂ PENTRU DISCIPLINA DE SPECIALITATE - LIMBĂ ȘI LITERATURĂ POLONĂ MATERNĂ

Limba Polonă

1. LIMBĂ ȘI STIL

- a) Limbă și limbaj
- b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard
- c) Stilul individual și stilurile funcționale

2. FONETICA ȘI FONOLOGIE

- a) Aparatul fonator și sunetele limbii polone
- b) Producerea și receptarea sunetelor
- c) Clasificarea articulatorie și acustică a vocalelor și a consoanelor limbii polone. Semivocale.
- d) Corespondența dintre litere și sunete
- e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat
- f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabației în limba polonă.
- g) Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe
- h) Unitățile suprasegmentale intensive și extensive (accentul și intonația).
- i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba polonă
- j) Alternanțe fonetice la nivelul limbii polone.

3. PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE

- a) Principii care stau la baza ortografiei;
- b) Norme ortografice și norme ortoepice;
- c) Semnele de punctuație și de ortografie;
- d) Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice;
- e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. LEXICOLOGIE

- a) Vocabularul ca totalitate a cuvintelor limbii polone;
- b) Vocabular fundamental și masa vocabularului;
- c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar;
- d) Cuvântul ca unitate de baza a vocabularului;
- e) Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat;
- f) Sens lexical și sens gramatical;
- g) Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie);
- h) Structura morfologică a cuvântului;
- i) Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe);
- j) Resurse stilistice ale vocabularului;
- k) Expresii și locuțiuni;
- l) Frazeologia și contextualizarea.

5. MORFOLOGIE

- a) Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Locuțiuni. Categoriile morfologice. Funcții sintactice):
 - Substantivul - Clasificare. Categoriile gramaticale. Funcțiile sintactice;
 - Articolul – Clasificare;
 - Pronumele - Clasificare. Categoriile gramaticale. Funcțiile sintactice;
 - Adjectivul - Clasificare. Categoriile gramaticale. Funcțiile sintactice;
 - Numeralul - Clasificare. Categoriile gramaticale. Funcțiile sintactice;
 - Verbul - Clasificare. Categoriile gramaticale. Funcțiile sintactice.

- b) Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Locuțiuni. Funcții sintactice):
 - Adverb- Clasificare. Categoriile gramaticale. Funcțiile sintactice;
 - Conjunție - Clasificarea conjuncțiilor după tipul de raport sintactic. Clasificarea conjuncțiilor după structură;
 - Prepoziție – Clasificare. Regim casual;
 - Interjecție - Clasificarea semantică a interjecțiilor. Clasificarea sintactică a interjecțiilor.

6. SINTAXA

- Enunțul (tipuri de propoziții)

A. Sintaxa propoziției:

a) Părți principale de propoziție:

- Subiectul – Clasificare; Exprimarea subiectului;
- Predicatul – Clasificare; Exprimarea predicatului;
- Probleme de acord

b) Părți secundare de propoziție:

- Atributul - Clasificare, Exprimarea atributului;
- Complementul – Tipuri de complemente, Clasificare, Exprimarea complementului;
- Relația determinat/ determinant.

B. Sintaxa frazei:

- a) Propoziția și felul propozițiilor după structură, după aspectul lor pozitiv (afirmativ) sau negativ, după scopul comunicării, după afectivitate și după conținutul exprimat;
- b) Fraza;
- c) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonarea și de subordonarea în propoziție și în frază;
- d) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziție și frază;
- e) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

II. Literatura pentru copii

1. CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII.

- Definiții. Caracteristici fundamentale. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii. Autori polonezi care au scris poezie pentru copii. Autori polonezi de proză pentru copii. Personaje.

2. SPECII LITERARE ACCESIBILE PREȘCOLARILOR ȘI VALORILE FORMATIVE ALE TEXTELOR LITERARE DESTINATE COPIILOR.

- Generalități. Principalele genuri și specii literare, accesibile preșcolarilor.
- Genuri și specii literare în literatura pentru copii. Genuri tradiționale (cântece, poeme, povești, basme); genuri moderne (benzi desenate, album, enciclopedie, teatru).

1. Creația populară.

a) Genul liric – lirica populară

- Colinde;
- Proverbe, zicători, ghicitori;
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători).

b) Genul epic

- **Basmul:** baśnie polskie – do wyboru, np. Waligóra i Wyrwidąb, Z chłopą król.

2. Creația cultă.

a. Genul epic.

- **Fabula:** Jean de La Fontaine – do wyboru, np. Konik polny i mrówka;
- **Legenda:** legendy polskie – do wyboru, np. O Czechu, Lechu i Rusie, O smoku Wawelskim, O Warsie i Sawie;

- **Basmul:** Adam Mickiewicz – Przyjaciele; Ignacy Krasicki – Wół i mrówki, Słowik i szczygieł, Mądry i głupi; / Basmul modern: Carlo Collodi – Pinokio, Lyman Frank Baum – Czarnoksiężnik z krainy Oz, Antoine de Saint-Exupery – Mały Książę.
- **Povești:** bajki polskie – do wyboru, np. Aleksander Fredro – Bajki; Hans Christian Andersen – Brzydkie kaczątko; Bracia Grimm – Królewna Śnieżka; Charles Perault – Czerwony Kapturek;
- **Povestirea și schița:**
- **Povestiri despre copilărie:** Adam Mickiewicz – Pan Tadeusz, Bolesław Prus – Antek, Henryk Sienkiewicz – Janko Muzykant; Hans Christian Andersen – Dziewczynka z zapalkami.
- **Povestiri și schițe care evocă trecutul istoric:** Maria Dąbrowska – Dzieci ojczyzny;
- **Romanul pentru copii și despre copii:** Janusz Korczak – Król Maciuś Pierwszy, Mark Twain – Przygody Tomka Sawyer.

b. Genul liric

- **Poezia despre copilărie:** Maria Konopnicka – Co słonko widziało, Jak się dzieci z Rozalią w Bronowie bawiły;
- **Poezia despre natură și viețuitoare:** Maria Konopnicka – *O krasnoludkach i sierotce Marysi*, Muchy Samochwały, Pan Zielonka, Bocian, Ogródek, Pojędziemy w cudny kraj.

BIBLIOGRAFIE

I. Limba polonă

1. Dłuska M., *Fonetyka polska*, Warszawa-Kraków 1981.
2. *Gramatyka współczesnego języka polskiego*, red. Grzegorzyczkowa R., Laskowski R., Wróbel H., Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998.
3. Grzegorzyczkowa R., *Wykłady z polskiej składni*, Warszawa 1996.
4. *Nowy słownik ortograficzny PWN z zasadami pisowni i interpunkcji*, pod red. Edwarda Polańskiego, Warszawa 2000.
5. *Praktyczny słownik poprawnej polszczyzny*, pod red. Andrzeja Markowskiego, Warszawa 1996.
6. Rospond S., *Gramatyka historyczna języka polskiego*, PWN, Warszawa-Wrocław 2005.
7. Saloni Z., Świdziński M., *Składnia współczesnego języka polskiego*, PWN, Warszawa 1985.
8. Wiśniewski M., *Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego*, Toruń 2001.
9. *Słownik poprawnej polszczyzny*. Warszawa 1995.

II. Literatura pentru copii

1. Dyka F., Kida J., *Metodyczne opracowanie lektur dla uczniów klas początkowych*, Rzeszów 2000.
2. *Książka dziecięca 1990-2005, konteksty kultury popularnej i literatury wysokiej*, praca zbiorowa pod red. nauk. Grzegorza Leszczyńskiego, Danuty Świerczyńskiej-Jelonek, Michała Zająca, Warszawa, 2006.
3. Leszczyński G., *Literatura i książka dziecięca: słowo, obiegi, konteksty*, Warszawa 2003.
4. Lewandowicz-Nosal G., *Od czterech do sześciu: książki dla przedszkolaka*. Warszawa 2012.
5. Niewola D., *Zaczarowany świat przedszkolaka, książka nie tylko dla nauczycieli*. Bielsko - Biała 1999.
6. Papuzińska J., *Inicjacje literackie, problemy pierwszych kontaktów dziecka z książką*, Warszawa 1988.
7. Ungeheuer-Gołąb A., *Literackie inspiracje w rozwoju przedszkolaka*. Warszawa 2012.

2. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII POLONE MATERNE

a) Didactica comunicării (elemente de comunicare orală și scrisă în învățământul preșcolar):

- Abordarea textului literar destinat copiilor de vârstă preșcolară (ghidarea copiilor preșcolari spre receptarea și înțelegerea adecvată a textului literar specific);
 - didactica textului literar epic și a textului dramatic, precum și didactica poeziei.
- Rolul educatoarei în conturarea unor modele de exprimare și a unor atitudini care facilitează comunicarea;
- Soluții de prevenire și depășire a blocajelor în comunicare (tehnici de ascultare activă, învățare prin cooperare, tehnici nonverbale și de exprimare a sentimentelor etc.);
- Tipuri de întrebări și adecvarea acestora la tema abordată;
- Abordarea limbajelor diferitelor arte / științe din perspectiva codurilor specifice ale acestora (muzică, pictură, sculptură, cinematografie / fotografie, astrologie, geografie etc.).

b) Didactica exprimării orale:

- Strategii de învățare și exersare a ascultării active la preșcolari;
- Strategii de învățare și exersare a alcătuirii diverselor tipuri de discurs oral în perioada preșcolarității (povestirea, rezumatul, caracterizarea, dialogul, monologul, rimele, interviul).

Bibliografie specifică metodicii limbii polone materne

1. Awgulowa J., Świętek W., *Male formy sceniczne w pracy przedszkola*, Warszawa 1982
2. Bogdanowicz M., *Metoda dobrego startu w pracy z dzieckiem w wieku od 5 do 10 lat*, Warszawa 1989
3. Chauvel D., Michel V., *Gry i zabawy w przedszkolu, rozwijanie spostrzegawczości, kreatywności i inteligencji*, Warszawa 1999
4. *NASZ mały teatrzyk, inscenizacje i zabawy dla przedszkolaków*, Warszawa 1989
5. Okoń W., *Zabawa a rzeczywistość*, Warszawa 1995

Articole

6. Arciszewska E., *Indywidualizacja nauki czytania // Wychowanie w Przedszkolu*. - 1998, nr 4, s. 303-305
7. Bednarska J., *Moje pierwsze spotkanie z trzylatkami. // Wychowanie w Przedszkolu*. - 2001, nr 6, s. 351-352
8. Drabik W., *Ta praca przynosi satysfakcję // Wychowanie w Przedszkolu*. - 1999, nr 9, s. 699-702
9. Gil-Aleksiak M., Lubrycht B., Formela B., *Wspomagamy rozwój dziecka // Wychowanie w Przedszkolu*. - 1999, nr 2, s. 109-112
10. Gryń A., Polcyn K., *Bawimy się w malarzy // Wychowanie w Przedszkolu*. - 2000, nr 2, s. 116-117
11. Grzegorzczak D., *Poznajemy dziecko jeszcze raz // Wychowanie w Przedszkolu*. - 1998, nr 8, s. 636-637
12. Hubicka J., *Zacznijmy od imienia // Wychowanie w Przedszkolu*. - 1995, nr 9, s. 570-571
13. Kamecka E., *Praca z sześciolatkiem... od A do Z // Wychowanie w Przedszkolu*. - 2004, nr 6, s. 37-43
14. Leciej U., *O metodzie dobrego startu // Wychowanie w Przedszkolu*. - 1995, nr 6, s. 333-335
15. Morzyszek-Banaszczyk E., *Twórcze zabawy przedszkolaków. Zaciekawienie światem // Wychowanie w Przedszkolu*. - 1998, nr 8, s. 598-601
16. Nawrocka B., *Edukacja sześciolaków, zabawa z trójkątem // Wychowanie w Przedszkolu*. - 2003, nr 1, s. 31-32
17. Polcyn K., *Zaciekawić dzieci książką // Wychowanie w Przedszkolu*. - 2003, nr 2, s. 94-95
18. Polcyn K., *Bawimy się w teatr // Wychowanie w Przedszkolu*. - 1996, nr 6, s. 346-347

19. Przysiężna B., *Opowieść ruchowa w pracy z dzieckiem* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1999, nr 5, s. 378-380
 20. Rudecka E., *Zaproszenie do zabawy* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1996, nr 10, s. 617-619
 21. Szefler E., *Jak zachęcać dzieci do czytania i zabaw z książką* // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 1995, nr 6, s. 31-34
 22. Trojanowicz-Kasprzak M., Lachnowicz R., *Uczynić je aktywnymi.* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1998, nr 7, s. 520-527
 23. Twardowski A., *Strategie nauczania wspierające rozwój psychiczny dziecka* // Wychowanie w Przedszkolu. - 2004, nr 4, s. 3-9.
-

3. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

I. LIMBA ROMÂNĂ

Fonetică și vocabular

- Nivelul fonetic. Pronunțarea corectă a cuvintelor.
- Vocale. Semivocale. Consoane. Diftong. Triftong. Hiat.
- Despărțirea cuvintelor în silabe.
- Omografe, omofone. Accentul.
- Derivarea. Cuvântul de bază. Rădăcină. Sufixe de diminutive și augmentative.
- Arhaisme. Regionalisme. Neologisme. Împrumuturile (din/în limba română în/din limba maternă; alte împrumuturi)
- Paronimele frecvente. Pleonasmul.

Părți de vorbire – părți de propoziție (funcții sintactice)

- Exprimarea unei acțiuni, stări și existențe Verbul în propoziție.
- Exprimarea obiectului direct, indirect și a circumstanțelor (prepoziția, locuțiunea prepozițională). Substantivul în propoziție.
- Exprimarea însușirilor. Adjectivul în propoziție. Forme ale superlativului.
- Pronumele în propoziție.
- Numeralul. Exprimarea cantității și a ordinii.
- Adverbul în propoziție.
- Interjecția. Exprimarea emoțiilor și a sunetelor din natură.

Propoziția

- Exprimarea raporturilor de coordonare și subordonare (conjunția și prepoziția)
- Propoziția principală/propoziția secundară.

Fraza

- Propoziția regentă/elementul regent.

II. LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

- Literatură pentru copii. Definiții. Caracteristici.
- Principalele genuri și specii literare, accesibile școlărilor mici:

1. Creația populară

- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Colinde, proverbe, zicători, ghicitori
- Basme populare culese și prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Prâslea cel Voinic și merele de aur*

2. Creația cultă

a. Genul liric:

- **poeziile copilăriei** (Ana Blandiana, *Întâmplări din grădina mea*; Passionaria Stoicescu, *Jocuri-poezii despre ce poți fi*)
- **poezia despre natură și viețuitoare** (Mihai Eminescu, *Somnoroase păsărele*; Elena Farago, *Cățelușul șchiop*).

b. Genul epic

- **în versuri:**
 - **fabula** (Alec Donici, *Musca la arat*; Jean de La Fontaine, *Greierele și furnica*)
 - **balada** (George Topîrceanu, *Balada unui greier mic*)
- **în proză:**
 - **schita** (I.L. Caragiale, *D-l Goe, Vizită*)
 - **povestirea** (Emil Gârleanu, *Fricosul*; Mihail Sadoveanu, *Dumbrava minunată*)
 - **legenda** (Călin Gruia, *Povestea florii-soarelui*)
 - **basmul cult** (Barbu Ștefănescu-Delavrancea, *Palatul de cleștar*; Ioan Slavici, *Zâna zorilor*; Hans Christian Andersen, *Rățușca cea urâtă*)

BIBLIOGRAFIE

I. Limba română

1. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Ediția a II-a revăzută și adăugită (2005), Editura Univers Enciclopedic, București
2. Gheorghe, M., (2009), *Limba română. Probleme teoretice și aplicații*, Editura Universității Transilvania din Brașov
3. Golopenția S., (2017), *Acțiune, interacțiune, identitate, studii de pragmatică lingvistică*, Editura Academiei Române (cap. Româna globală)
4. Pană-Dindelegan, G. (coord.), (2019), *Gramatica limbii române pentru gimnaziu*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București
5. <https://www.eursc.eu/Syllabuses/2015-01-D-45-ro-2.pdf>
6. <https://www.observatoireplurilinguisme.eu/ro/>

II. Literatura română și universală pentru copii

1. Balazs, L., (2003), *Folclor. Noțiuni generale de folclor și poetică populară*, Editura Scientia, Cluj-Napoca
2. Călinescu, G., (2003), *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Semne, București
3. Ciopraga, Constantin, (1997), *Personalitatea literaturii române*, ed. a II-a, revăzută și adăugită, Institutul European, Iași
4. Norel, M., (2012), *Literatură română și literatură pentru copii*, (<https://www.studocu.com/ro/document/universitatea-transilvania-din-brasov/english-literature/note-de-curs/literatura-romana-pt-copii-m-norel/4986179/>)
5. *** *Limba Română*, revistă de știință și cultură, Chișinău (www.limbaromana.md)
6. *** Curriculum pentru educația timpurie (în vigoare)
7. www.enciclopediavirtuala.ro
8. <http://ro.literaryframework.eu/>
9. www.romanianvoice.com/poezii/
10. www.cartiaudio.eu
11. www.biblior.net

4. METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR DE LIMBĂ ROMÂNĂ ÎN GRĂDINIȚELE DE COPII CU PREDARE ÎN LIMBILE MINORITĂȚILOR

TEMATICA

- Clasificarea și structura activităților de joc didactic. Metodica desfășurării lor.
- Povestirile copiilor (reповestirile și povestirile create de copii). Metodica desfășurării lor.
- Memorizările. Clasificare. Structură. Metodica desfășurării lor.
- Structura activității de lectură după imagini. Valori formative.
- Convorbirea. Tematică. Structură. Metodica desfășurării lor.
- Jocuri de creație, cu subiecte din povești și basme. Valori formative.

BIBLIOGRAFIE

1. Brate, Rodica, (2014) *Limba și literatura română/universală pentru copii. Metodica predării limbii române: definitivat, gradul II: învățători, institutori, profesori (în limbile minorităților)*, Editura Universității Lucian Blaga, Sibiu
2. Bogart, C., Delmarle, S., Preda, V. (2012), *Formarea competențelor în grădiniță: o altă perspectivă asupra timpului școlar*, Editura Aramis Print, București
3. Brănișteanu R., Chira E., (2011), *Paradigme ale integrării curriculare în grădiniță*, Editura Delta Cart Educațional, Pitești

4. Glava, A., Tătaru, L., Chiș, O. (2014). *Piramida cunoașterii. Repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar*, Editura Diamant, Pitești
5. Ionescu, M. (coord.) (2010). *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*, Editura Vanemonde, București
6. Norel, M., Bota, O., A. (2013). *Didactica domeniului experiențial limbă și comunicare*, Cluj-Napoca, Asociația de Științe Cognitive din România
7. Păiș-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2015). *Mentorat în didactica învățământului preșcolar și primar*, Editura Sitech, Craiova
8. Preda, V., Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V. (2009). *Învățarea bazată pe proiecte. Auxiliar didactic pentru aplicarea noului curriculum*. Editura Arves, Craiova
9. Vrășmaș, E. (2014). *Educația timpurie*. Editura Arlequin, București
10. *** *Curriculum pentru educația timpurie* (în vigoare)
11. <http://educatiaccontinua.edu.ro/repere-metodologice.html>

5. PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ

TEMATICA PENTRU PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ

1. EDUCAȚIE, INOVAȚIE ȘI REFORMĂ

- Educația și provocările lumii contemporane. Noile educații.
- Educația timpurie - dimensiune a învățării pe tot parcursul vieții.
- Alternative educaționale în educația timpurie.
- Tranziția de la grădiniță la școală.
- Grădinița – nucleu al unei comunități care învață.

2. EDUCABILITATEA. FACTORII DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII UMANE - INTERACȚIUNI ȘI DOMINANTE

- Conceptul de dezvoltare și conceptul de educabilitate.
- Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității.
- Mediul, factor extern al dezvoltării personalității.
- Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii.
- Metode, tehnici și instrumente de cunoaștere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii. Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare (*Dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități și atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii; Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii*).

3. PROIECTAREA DIDACTICĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

- Conceptul de proiectare didactică; funcțiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice.
 - Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare tematică anuală, planificare calendaristică săptămânală, proiectul tematic, proiectul didactic.

4. ÎNVĂȚAREA ÎN GRĂDINIȚĂ. ORIENTĂRI CONTEMPORANE ÎN TEORIA ȘI PRACTICA ÎNVĂȚĂRII ÎN GRĂDINIȚĂ

- Conceptul de învățare în grădiniță. Mecanisme și procesualitate. Forme, tipuri și niveluri de învățare.
- Teorii ale învățării (B.F. Skinner, J. Piaget, L.S. Vagotski, D.P. Ausubel, R. Gagne etc.).
- Condiții interne ale învățării în grădiniță: procesele cognitive, afective, volitive; motivația – geneză, dinamică, forme, structuri motivațional -atitudinale. Legea optimului motivațional.
- Condiții externe ale învățării în grădiniță: statutul educatoarei, mediul grădiniței și al grupei de copii preșcolari, mediul socio-familial, factori ergonomici și de igienă ai învățării.
- Noi semnificații și extensii ale conceptului de învățare (învățarea utilizând metoda proiectelor/principiile Planului Dalton/Flipped learning etc.).
- Învățarea centrată pe copil. Valorificarea unor teorii psihologice ale învățării (teoria inteligențelor multiple, teoria inteligenței emoționale, teorii de tip constructivist), ca modele de instruire adaptate la specificul învățământului preșcolar.

5. COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE (CES) ÎN GRĂDINIȚĂ

- Educația incluzivă în grădiniță. Servicii integrate și incluzive în educația timpurie.
- Colaborarea cu părinții și cu alte categorii profesionale de sprijin.

6. MANAGEMENTUL CARIEREI DIDACTICE

- Prevederi legislative care sprijină dezvoltarea carierei didactice.
- Importanța dezvoltării profesionale în cariera didactică.

Notă:

Pentru componenta *Pedagogie preșcolară* din structura probei de concurs se va solicita elaborarea unui eseu structurat/eseu argumentativ.

Bibliografie orientativă pentru Pedagogie preșcolară

1. Bocoș, M., *Didactica disciplinelor pedagogice. Un cadru constructivist*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008.
2. Bocoș, M., Catalano, H., Avram, I., Someșan, E. (coord.), *Pedagogia învățământului primar și preșcolar. Instrumente didactice*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2009.
3. Bocoș, M., Jucan, D., *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008.
4. Botiș, A., Mihalca, L., *Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până la 7 ani*, Buzău, Editura Alpha MDN, UNICEF, 2007.
5. Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V., *Învățarea bazată pe proiecte*, Craiova, Editura Arves, 2009.
6. Breben, S., Ruiu, G., Fulga, M., Tuturugă, M., *Mediul educațional în grădiniță*, Craiova, Editura Reprograph, 2005.
7. Catalano, H., Albușescu, I., *Didactica jocului*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2019.
8. Catalano, H., Albușescu, I., *Pedagogia jocului și a activităților ludice*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2018.
9. Catalano, H., Albușescu, I., *Sinteze de pedagogia învățământului preșcolar*, București, Editura D.P.H., 2019.
10. Chiș, V., *Pedagogia contemporană - Pedagogia pentru competențe*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2005.
11. Ciolan, L., *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Iași, Editura Polirom, 2008.
12. Cristea, S., *Studii de pedagogie generală*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2009.
13. Cucuș, C., *Pedagogie generală*, Iași, Editura Polirom, 2000.
14. Dumitrana, M., *Introducere în pedagogie*, Craiova, Editura Reprograph, 2004.
15. Dumitrana, M., *Învățarea bazată pe cooperare*, București, Editura V & I Integral, 2008.
16. Dumitrana, M., *Jocuri și jucării pentru preșcolari. Ghid metodic de activități realizate cu ajutorul unor materiale simple*, București, Editura Compania, 2005.
17. Farca, S., *Cum întâmpinăm copilul ca părinți, bunici, medici și educatori*, București, Editura Trei, 2010.
18. Frumos, Fl., *Didactica. Fundamente și dezvoltări cognitiviste*, Iași, Editura Polirom, 2008.
19. Glava, A., Glava, C., *Introducere în pedagogia preșcolară*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.
20. Ionescu, M., *Instrucție și educație*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2003.
21. Joița, E., *Educația cognitivă. Fundamente. Metodologie*, Iași, Editura Polirom, 2002.
22. Joița, E., *Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii*, București, Editura Aramis, 2006.
23. Manolescu, M., *Teoria și metodologia evaluării*, București, Editura Universitară, 2010.
24. Marin, T., *Teoriile învățării și didactica în schimbare văzute din perspectivă constructivistă*, București, Editura V & I Integral, 2009.
25. Neacșu, I., *Instruire și învățare*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1999.
26. Niculescu, R., M., *Curriculum între continuitate și provocare*, Sibiu, Editura MEDIA, 2010.
27. Păun, E., Potolea, D. (coord.), *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*, Iași, Editura Polirom, 2002.
28. Rafailă, E., *Educarea creativității la vârsta preșcolară*, București, Editura Aramis, 2003.
29. Ștefan, M., *Lexicon pedagogic*, București, Editura Aramis, 2006.

30. Tomşa, Gh., Oprescu, N., *Bazele teoretice ale psihopedagogiei preşcolare*, Bucureşti, Editura V&I Integral, 2007.
31. Voiculescu, E., *Pedagogie preşcolară*, Bucureşti, Editura Aramis, 2001.
32. Vrăsmaş, A. E., *Consilierea şi educaţia părinţilor*, Bucureşti, Editura Aramis, 2002.
33. Vrăsmaş, E., *Educaţia copilului preşcolar*, Bucureşti, Editura Pro Humanitas, 1999.
34. Vrăsmaş, E., (coord.), *Premisele educaţiei incluzive în grădiniţă*, Bucureşti, Editura Vanemonde, 2010.
35. www.subiecte.edu.ro
36. Bałachowicz J., *Style działań edukacyjnych nauczycieli klas początkowych: między uprzedmiotowieniem, a podmiotowością*. Warszawa : Wydaw. Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 2009.
37. Dzionek E., Gmosińska M., *Kształtowanie twórczych postaw dzieci pięcioletnich. Scenariusze zajęć*. Kraków: Impuls, 2009.
38. Gruszczak - Kolczyńska Edyta, Zielińska Ewa. *Zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze dla dzieci, które rozpoczną naukę w szkole*. Warszawa: Wydawnictwo Edukacja Polska, 2009.
39. Grochowalska M., *Rozwijane umiejętności komunikacyjnych dziecka w wieku przedszkolnym*. Kraków : Impuls, 2009.
40. Karbowiczek J., Kwaśniewska M., Surma B., *Podstawy pedagogiki przedszkolnej z metodyką*, Wydawnictwo WAM, Kraków, 2013.
41. Klim-Klimaszewska A., *Pedagogika przedszkolna*, Instytut Wydawniczy ERICA, Warszawa 2011.
42. Klus-Stańska D., Szczepka-Pustkowska M., *Pedagogika wczesnoszkolna*, Wyd. Łośgraf, Warszawa 2011.
43. Pawlak B., *Praca grupowa w edukacji wczesnoszkolnej*. Kraków: Wydawnictwo Naukowe UP, 2009.
44. Pujer K., *Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, wybrane problemy*, Monografia, Exante, Wrocław 2016.
45. Włoch Stanisława, Włoch Agnieszka, *Diagnoza całościowa w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej: wybrane problemy i rozwiązania*, Warszawa: Wydawnictwo Akademickie „Żak”, 2009.